

قیام مسجد گوهرشاد چگونه سرکوب شد؟

۲۱ تیر ۱۳۹۳ ساعت ۱۹:۰۹

در روز ۲۱ تیر ۱۳۱۴ قیام مردم مشهد در اعتراض به کشف حجاب و سیاست‌های فرهنگی رضاخان به شدت سرکوب شد.

روز ۲۱ تیر ۱۳۱۴ قیام مردم مشهد در اعتراض به سیاست‌های ضداسلامی رضاخان در صحن مسجد گوهرشاد سرکوب شد.

این قیام زمانی شکل گرفت که رضاخان دین‌ستیزی را به اوج خود رسانده و درصدد بود تا سنت‌های مذهبی و قوانین اسلامی را محو و نابود کند و فرهنگ غربی را به جای آن بنشاند.

رضاخان در پیگیری این سیاست دستور داده بود تا حجاب از سر زنان مسلمان بگیرند، مردان کلاه غربی به سر کنند، روحانیون لباس روحانیت را از تن بیرون کنند و...

در واکنش به این سیاست، روحانیون و مردم مسلمان در هر نقطه‌ای به مخالفت برخاستند ولی در این ماجرا مشهد پیشقدم شد و قیام شکوهمندی در دل تاریخ به ثبت رسید.

علما و روحانیون مشهد طی جلساتی پنهانی تصمیم گرفتند با این حرکت رضاخان مقابله کنند و او را از این کار باز دارند. در یکی از این جلسات پیشنهاد شد آیت الله حاج آقا حسین قمی به تهران برود و در مرحله اول با رضاخان مذاکره نماید تا شاید بتواند او را از اجرای تصمیماتش باز دارد.

وقتی آیت الله قمی به تهران آمد، بلافاصله از سوی حکومت دستگیر و ممنوع‌الملاقات شد. سایر روحانیون نیز در مساجد و مجالس، به آگاه کردن مردم پرداختند.

مسجد گوهرشاد از جمله مکان‌های تجمع مردم بود. اجتماعات مردم در این مسجد هر روز بیشتر می‌شد و شهر حالت عادی خود را از دست می‌داد و سخنرانان نیز به ایراد بیانات آتشین می‌پرداختند.

همزمان با بازداشت حاج آقا حسین قمی، در مشهد نیز به دستور حکومت، روحانیونی همچون شیخ غلامرضا طبسی و شیخ

صبح روز جمعه ۲۰ تیر ۱۳۱۴ نظامیان مستقر در مشهد برای متفرق ساختن مردم وارد عمل شدند و به روی آنان آتش گشودند و تعداد زیادی را کشتند و زخمی کردند، ولی مردم مقاومت کرده و سربازان نیز بنا به دستوری که به آنها رسیده، مراجعت کردند. به دنبال این حادثه مردم اطراف مشهد با بیل و داس و... به سوی مسجد حرکت کردند.

فردای آن روز جمعیت زیادتری در مسجد گوهرشاد تجمع کردند و علیه اقدامات دولت اعتراض کردند. سران نظامی و انتظامی مشهد این بار بنا به دستور رضاخان با تجهیزات کامل و افراد فراوان در نقاط حساس مستقر شدند و تفنگها، سلاحهای خودکار و حتی توپها را به منظور سرکوب مردم به میدان آوردند. در حوالی ظهر مأمورین نظامی و انتظامی از هر سو به مردم هجوم آورده و در داخل مسجد به کشتار آنان پرداختند.

در این واقعه تعداد بسیاری شهید، مجروح و بازداشت شدند.

کشتار مردم در این مسجد به اندازه‌ای بود که به نقل از شاهدان عینی چند کامیون جنازه از صحنه کشتار خارج کردند. یک روز پس از این فاجعه عملیات دستگیری علما و روحانیون آغاز شد و تعداد کثیری از آنان بازداشت و روانه زندان شدند.

قیام مسجد گوهرشاد برای همیشه در دفتر اقدامات سلسله پهلوی ثبت شد. گفتنی است این قیام یک سال پس از بازگشت رضاخان از سفر به ترکیه و در پی مشاهده بی بند و باری و بی حجابی زنان ترکیه توسط وی، به وقوع پیوست.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۷۵۳۳/قیام-مسجد-گوهرشاد-چگونه-سرکوب-چگونه-گوهرشاد-مسجد-قیام-۲۷۵۳۳>